

ДІЛО

Виходить щоденно рано.

Видає: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“.

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10., II. пош.
Конто почт. шал. 143 322.
Адреса теле. „Діло—Львів“.
Нач. Редактор приймає
від 10—11 год. передпол.
Рукописи
редакція не анертає.

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно в квітні 2000 Мп.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 10 фр. фр.,
Італії 10 ліра, Німеччині 300
и. марок, Швейцарії 5 шв.
фр., Чехословаччині 30 ч. ко-
рон, Румунії 50 лей, Бель-
гарії 50 левів, Австрії 2500
ш. Зміна адреси 100 ш.

В справі оголошень
звертатися до Адмі-
ністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИКІРНИКА
80 Мп.

Начальний редактор: ФЕДЬ ФЕДОРЦІВ.

УЧЕНИКИ

вищих і середніх шкіл,
що хотять заосвітнитися у всілякі прила-
ди до писаня і рисованя купують найде-
шівше лише в складі паперу 4—10

С. ВАЙЗЕРА

Львів, вулиця Синстусьна ч. 4.

Всілякі замовлення з провінції полагоду-
ється відворотною поштою.

ПОЗІР! Ціни конкурентні! ПОЗІР!

Львів, 7. вересня 1922.

Нарешті відкри-
та заслони ізжмуд-
ної праці польського уряду. Проф.
Новак, п. Нарutowic і всі інші по-
літичні головачі сучасної Польщі,
Божинський починаючи, а Пру-
шинський і Левенгерцєм кінчаючи,
— поронили карикатурний диво-
гляд, який ще перед народженням
едержав провокаційну назву: в о-
свідської автономії. Сього-
дня ми є в спромозі подивляти той
„геніальний“ політичний плян „на
знищенє Русі“ і дивуватися, як не
нахабности, то що найменше наів-
ности його авторів.

Від чотирьох літ всіми спосо-
бами копається „вовчі доли“, або
заставляється зрадливу сітку на га-
лицько-український народ, намага-
ючись вхопити його в свої смер-
тельні кліщі. Після знесення кра-
євої й громадської самоуправи, пі-
сля дикої парцеляції нашої країни
на три окремі адміністраційні окру-
ги, після сколюїзованія чужинця-
ми з Польщі великих просторів
східно-галицької землі, після зам-
кнення університетських брам перед
українськими професорами й сту-
дентами, після і т. д. в безконеч-
ність, — прийшла черга на „авто-
номію“.

Становище українського наро-
ду до тзв. воевідської, як і вської
іншої „автономії“ є ясне, тверде й
непохитне. Український народ, ко-
трий вже виконав своє право само-
означення, ніколи не зречеться
прав державної нації, ніколи
не поступиться в нічию користь
своїми суверенними правами. З тої
точки виходячи, всякі польські
проекти і плани є для нас наскрізь
байдужі. Певно, що в теперішньо-
му моменті, коли польська влада
всупереч обов'язуючим міжнародним
постановам без перепон з боку ве-
ликих держав Антанти і без їхньої
контролі переводить на території
Сх. Галичини різні односторонні
адміністраційно-політичні акти, та
кож і акт „воевідської автономії“,
як багато інших попередніх, може
принести деяку шкоду українсько-
му народові. Але нашим станови-
щем, нашим одностайним фронтом
в ніякі дрібки не захитас. Прига-
даймо собі, як в р. 1915 уладжу-
вав Сх. Галичину гр. Бобрінський,
які гремучі слова кидав він на ад-
ресу Українців, а прецінь ми пере-
жили те все й перетерпіли. Не ин-
ша доля жде й плани п. Божинсь-
кого. Коли наш народ перебув
польську панщину, австрійсько-
польську конституцію, то певно
перебуде й польську „автономію“.

Ще раз зазначуємо згідно із
становищем всіх наших політичних
партій, а тим самим всього нашого
загалу, що марні зусилля тих, які
витрачують так потрібну Польщі

енергію на похову, на котру не
зловитися ніхто, крім двох-трьох
платних креатур, викинутих поза
рамки українського громадянства.
Коли в польським громадянстві є
люде, що обдурюють себе під
тим оглядом, думаючи, що після
важкої боротьби за свою дер-
жавність Україні вернуть до
передвоєнних старань о кожду
школу і кожного воаного, то
марні сподівання. Український на-
род безвинно і з повним пожертво-
ванням буде обороняти лише ве-
лику справу, справу своєї держав-
ности. І з раз обраного шляху він
не зійде. Таке є наше засадничє
становище. Зрештою, український
народ не прийме від нікого ніяких
„дарунків“. Він сам хоче постано-
вляти про свою долю і волю, сам
хоче улажувати своє життя, розу-
міється, в порозумінню і льоальнім
співділанню з тими національними
меншостями, що живуть на його
етнографічній території.

Стверджуючи це наше станови-
ще, все таки мусимо звернутити у-
вагу нашого громадянства на спро-
бу обдурити проектом „воевідської
автономії“ не нас, але заграницю.
Є вимагана велика чуйність, аби
держави, що підписали сен-жермен-
ський і севрський трактати не дали
себе зловити на польському вудочку.
Прецінь п. Нарutowic хвалився, що
заявляючим вже акредитованих у
Варшаві представників великих дер-
жав з провідними думками свого
проекту.

Слід також задля нап'ятовання
польських планів супроти нашого
народу кинути оком на цей проект.
Пригадаємо, що польський сойм
поручив польському урядові при-
готовити проект автономії для „мі-
шаних“ воевідств в Польщі. І хоч
польська держава немає ні мішаних
губерній, то дивним дивом
з'явився проект „автономії“ не
для люблинського воевідства, а в
найгіршій випадку для волинсько-
го чи польського, але для поділеної
самовільно Польщею на губернії
Сх. Галичини, яка — як це ствер-
див Союз Народів, лежить поза
границями Польщі. Щож до само-
го проекту, то перш усього годить-
ся зазначити, що українське насе-
лення знає тільки одну область
Сх. Галичини, а зовсім не признає
воевідського поділу, а тим менше
якихнебудь „воевідських соймків“.
Хто хоче робити собі такі сойм-
ки, то легко вийти на чисту воду,
уживши до того кінських касин у
Львові, Станиславові й Тернополі.
Обєм „воевідської самоуправи“ як
раз відповідає компетенції б. росій-
ських земств, де так само займали-
ся низшим шкільництвом, добро-
дійністю, дбайливістю о хлібороб-
ство за винятком земельної
реформи. Ріжниця тільки та, що
вето російського губернатора не
могло мати такого значіння, як
польського воеводи.

Спроба анексії Східної Галичини
шляхом виборів і „воевідської ав-
тономії“ не перейде в діло. Масмо
повну надію, що проект „автономії“
остане тільки проектом, що цей до-
кумент збільшить польський дер-
жавний архів і колись дасть змогу
якомунебудь ученому Ашкеназе на-
писати учену працю про польські
благодати для українського народу.
Шлях до розв'язки запутаної Поль-

щею східно-галицької проблеми має
тільки один напрям: ліквідація поль-
ського воєнного наступу на Східну
Галичину із всіми його наслідками і
приноровлення в повнім обсязі до
нашої країни права про самоозна-
чення народів, т. є, того великого
принципу, якому Польща завдлає

своє політичне воскресення й існу-
вання.

При зміні адреса просимо не
забувати пошати і поперед-
чу свою адресу.

Зразок польщення українських шкіл

За австрійських часів існувало
у нас у Винниках дві школи 6. клас-
ова мішана (польська) і 4. клас.
мішана (українська) під спільною
управою (дир. Вовків, Українець,
умер 1918 р.). В українській школі
учили самі українські учителі (було
їх 5). Тодішня Рада Шк. Кр. ріши-
ла в 1918 р. перетворити україн-
ську школу на 6. класову, так що
вже в р. шк. 1918/19 утворено було
5 класу. Та події з листопада 1918
р. перервали науку, бо через цілий
час української влади стояла у нас
боева лінія. Такий стан застала у
нас польська влада в 1919 р. Пер-
шим ділом польських властей (шкіль-
них) було звинення 5. класу україн-
ської (май 1919) і звільнення з по-
сади українських учительських сил,
а рівночасно приділення до тої
школи одної учит. Польки „w in-
nych celach“ і ще кілька переходо-
во на місце тих, проти котрих ве-
лося дисциплінарне доходження
„za gwałty ukraińskie“. Та поза тим,
бодай формально зістало всьо по
старому. Було ще там приділених
4 українські учит. сили, хоч всі не
вчили — через згадане доходження
за гвалт, а що важнійше рівень
науки, як признавали тодішні ін-
спектори і директори, що школу
візитували, стояв „bez porównania
wyżej, jak w szkole polskiej“. Та
відносини змінилися, коли тамтого
року на інспектора винницького
округа покликано Вавжчака (кажуть,
що за заслуги перенесено його на
висшу посаду). Вже на ваканціях,
тамтого року ходили слухи, що до
Винник на інспектора приходить
якийсь „коновал“, але правдивий
його образ пізнали ми шойно в
часі його цілорічної „інспекторської“
діяльності. Є це агітатор з „organi-
zacji pańdowoi“. Його першим
завданням було — як сам заявив —
oszczędzić powiat (львівський) по Ły-
szedze з українських шкіл учителів!

І задля чистка у нас
спершу від „невинних“ заряджень:
як заборона провадити каталоги
по українськи, перенесення учите-
льок з української школи до поль-
ської і приділення на їх місце та-
ких, котрі шойно від дітей вчать-
ся по українськи (оскільки взагалі хо-
тять навіть чна годині української
мови по українськи говорити!) В
той спосіб позбавлено українську
школу одної з найкращих сил вза-
галі (п. на Билинкевичича*), а від-
так перенесено і другу (п. Паней-
ківну), а на їх місце прийшли п.
Комарнічка і п. Стешовна, відтак
Кохан (директор) і його жінка, так
що під цю пору маємо в нашій
школі 4 пол., а 2 українські сили.
Наслідок того такий, що в 4. класі
є ученики, які майже не вміють чи-
тати ні писати! Ті патріоти зовсім

з тим не криються, що „ruskich ba-
chorów uszyć nie będą“, а цілї їх
ясна! П. інспектор, хоч може до
20 разів візитував українську школу,
ніколи не інтересувався наукою, але
дбав „zeby orzeł państwaowy i por-
t i et naczelnika państwa wisiał w kla-
sie, jakoteż, zeby dzieci umiały po-
prawnie po polsku się wyrażać“.
(Очевидно в тих класах, де вчили
Поляки, вони і без того про се
дбали то му п. інсп. їх майже не
„візитував“). Цілі тих частих „візи-
тацій“ була: замкнення української
школи. І так вже на першій такій
„візитації“ дня 3. вересня 1921.
заявив виразно, що „ruską paralelkę
musi“ zwinać, z braku pomieszczenia“,
а коли Рада шкільна місцева су-
противилася тому і виказала, що
поміщення є, п. інспектор на осно-
ві якогось „рішення“ Кураторії роз-
в'язав Раду шк. місцеву і утворив
нову (польську), до котрої був
ласкав покликати одного У-
країнця з голосом дорад-
чим (ба і того ніколи на засідан-
ня не кликано!), а коли і та Рада
супротивилася розв'язанню україн-
ської школи, „gdz to byłoby bar-
dzo rażące!“), тоді п. інспектор
хопився вище згаданого способу
перенесення учительок, jako samo-
zrozumiałe ogo. Зазначити тут нале-
жить, що перед тим ще дві з учи-
тельок-Польок мали вже в руках
декрети перенесення з В., але ані
одна не пішла, бо одна з них
приділена до української школи „w
innych celach“ — а друга „побіч тих
„целюф“ має ще свої „заслуги“,
яко комісарка конскрипційна!

Та на тім ще перенесення не
скінчилися, бо ходять слухи, що ще
одна з Українок-учительок буде пе-
ренесена тому, що п. комісарж про-
тегує до В. свою бону, котру не-
давно на учительку вифабрикувано.
В тім помагає йому ціле гропо чес-
них „obywateli“ а головню „obywa-
telek“, і от вони на днях сфабрикува-
ли досить несмачний донос на одну
з наших учительок, що мовляв во-
на неморально ведеться, бо воло-
чить-ся з нареченим!***)

Та вернім до самої школи. Пер-
шу класу нам уже звинено, бо
польська школа не має фреквен-
ції: всього є там восьмеро(!) і
дітей і тому наших 45 дітей

*) П. інсп. обережно омитає виразу
гуска szkoła (не говорючи вже про „україн-
ська школа“), а по-польові уживає все
гуска paralelka, хоч в давніших австр.
декретах є виразно відмічений самостій-
ний характер української школи, яко
„школи 4 клас. з складовою українською
мовою“ а протиставленню до „6-klasow-oi
szkol-i powszechnej“.

**) У Винниках більшість населення
Українці.

***) Цікаво, що ті типи не дососипи
про „моральність“ тієї панни-учительки, у
котрої тамтого року дитини і юначки ве-
ресиджували „kabeleciarz ze Lwowa“, або
також мовчали тоді, коли цин Винників
гудили, як друга „пані“ (також Поляка,
„gubia dziecko“ і т. д.

*) П. Б. приділено до польської шко-
ли з тим, що „do ruskiej szkol-y wciśc nie
możet“

Меншість чи більшість.

Польська преса, яка вмовляє в своїх читачів, що у Східній Галичині Поляки творять більшість, від часу до часу мимоволі зрадіють фактичний стан справ, забуваючи на попередній брехливій інформації. Наприклад „Rzeczpospolita", подаючи голоси чужої, польонофільської преси, пише: „Проект автономії для Східної Галичини творить державу в державі і віддає польське населення на ласку руської

більшості політично недоарілої. Випади 1919 р. виявили, як виглядала влада хлонської маси, в котрій криються інстинкти пімсти ще з часів панщини і т. д.

Присилайте жертви на будову пам'ятника ІВАНА ФРАНКА до Крайового Союзу Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. нм. 40.000.

3 хроніки лихоліття.

I.

Starostwo w Samborze.
L. 18.811/22/y.
Sambor dnia 28/7 1922.
P. Iwanowi Pelypiakowi
pisarzowi gminnemu
w Brzegach
do wiadomości.

Iwan Pelypiak, lat 32, żonaty, 4. dzieci, sekretarz gminny zamieszkały w Brzegach.

Przekroczenie rozp. min. z dnia 30.9. 1857. Dz. pp. Nr. 198 popełnione przez współdział w nielegalnej zbiórce datków na listę składową Ukraińskiego Tow. pedagogicznego bez uprzedniego zezwolenia władzy. Istota czynu kargodnego i вина przekroczenia udowodniona własnym przyznaniem się.

Obwinionego uznaje się winnym przekroczenia z rubryki IV. i skazuje się go na karę aresztu przez dni 14. Od tego orzeczenia wolno wnieść rekurs do Województwa we Lwowie, który подає należy до Starostwa w ciągu dni 3-х licząc od dnia następującego po dniu doręczenia.

Sambor dnia 28. lipca 1922.
Starosta:
w. z. Sługocki.
P. S. Take саме писаннечко достав купець Іван Кузуб в Берегах.

II.

Starostwo w Samborze.
L. 20.096/22/y.
Sambor dnia 29.8. 1922.
Do

P. T. Złożycieli Stowarzyszenia „Biblioteka Iwana Franka” w Samborze
(na ręce adw. Dra Włodzimierza Hurkewicza).

Ministerstwo spraw wewnętrznych oznajmiło reskryptem z dnia 31. lipca 1922 L. dz. R. S. 1208/22, iż rekurs przeciw rezolucji Województwa lwowskiego z dnia 24. listopada 1921 L. W. pr. 44/6 w sprawie zakazu odbycia Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia Biblioteki Iwana Franka w Samborze nie został rozpatrzony, jako wniesiony w terminie spóźnionym (art. 20. rozp. Rady Min. z dnia 14/3 1921 Dz. u. Rzpl. Pol. Nr. 39.) o czym zawiadamiam wskutek reskryptu Województwa lwowskiego z dnia 9/8. 1922 L. W. pr. 1/3 17.171.

Starosta: підпис нечиткий.

Пам'ятайте про пресовий фонд „ДІЛО”!

Жертви просяться слати до Крайового Союзу Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на бімучий захунок „Діла”.

3 приводу вистави збірки В. П. Пешанського.

Володимир Павлович Пешанський, потомок давнього козачого роду на Лубенщині, родився в старшинській українській сім'ї 1874 р. Вчився у Балті, а по скінченню кадетського корпусу в Орлі і артилерійської школи в Петербурзі, служив старшиною в Москві і Ніжині. Відси пішов в Інженерну Академію в Петрограді, яку скінчив в І-юю премією по архітектурі і перейшов на архітектурний відділ Інститута цивільних інженерів. Від 1906 р. працює він як воєнний інженер-архітект та член комісії для охорони пам'яток старини і мистецтва в Києві. Археологічна Комісія в Петербурзі вибрала його співробітником своїм по охороні пам'яток старовини і мистецтва на Київщині та Подлявщині, де він зібрав чимало церков і будинків від заглади. 1912 р. перевів він реставрацію Николаївського воєнного собору в Києві, а 1913 р. доручено йому надір над реставрацією стінописей XI, XVII, в. церкви Спаса на Берестові біля Лаври, якої головним дорадником в справах архітектури був він. В часі окупації Галичини і Буковини по дорученні Російської Академії Наук був він враз із зв'язним дослідником сербської духовної архітектури Покаршичним членом Експедиції по рестрації і обслідуванню пам'яток старинного мистецтва Галичини і Буковини. Вислідом сеї експедиції були 72 прекрасні знімки 18x24 см. стінописів церкви в Сучавці з кін. XVI, в. (1595—1608), так важних для історії і галицької іконописи. 1917 р. переведено його як полковника-інженера в Херсон для будови авіаційних фабрик і організації головної бази російської авіації. В часі розрухи йому довелося втратити чималу частину своєї любимої збірки, але як знавець старовини і мистецтва він достав від совітського уряду доручення реструвати і охороняти пам'ятники старовини і мистецтва, в силу чого він мав змогу

причинитися до заборони грабункових розкопів. 1919 р. доручено йому місце професора Політехнічного Інституту у Херсоні по кафедрі будівництва і архітектури, згодом вибрано його ректором.

Збирати почав В. П. від 1904 р. з одногого зацікавлення російським мистецтвом до Петрівської доби. З цієї доби дійшли до нас переважно пам'ятки іконописи. Тож іконою зацікавився він. А що старообрядці завдяки своєму широкому захопленню старовиною зберігли в себе найбільше старинних ікон, то В. П. постарався зблизитися до старообрядців-збирачів і іконописців. У них і пізнав він чи мало пам'яток високого мистецтва, дослідом якого він широко займався. Щоби його ближче пізнати, став він у тих старообрядців-іконописців приглядатися до техніки малярської і реставрації старовинних ікон, та нарешті засвоїв собі вповні іконописну техніку і реставраційну техніку. Отсе знання іконописної техніки і стало для нього основою дійсного знання давнього мистецтва; ікона заговорила до нього таємною мовою своєї скромної а так багатой краси—гармонії красок, шляхотного рисунку, різноманітного змісту технічного і композиційного. Ікона стала йому так же ясною, як сучасне мистецтво, як найближча йому архітектура. Зібрав він очевидно тільки давні ікони, яких ще найбільше заховалося із Новгородських і Московських майстерень шкіль XV—XVI, в., бо вчасніші були вже давно вибірані і заховані в публичних і приватних збірках.

Із сим засобом знання по історії давнього мистецтва і захопленням для його пам'яток В. П. на Україні мусів одразу поставити собі питання: в якому відношенню до російського мистецтва знаходиться

ся українське. Питання це було тим більше оправдане, що російська наукова література твердила звичайно про похідність українського мистецтва від російського, а місцевої української майже не було. Зате всі існуючі пам'ятки мистецтва на Україні говорили йому про свою самобутність і прямий зв'язок із міжнародним мистецтвом. В чому ж отес особливості найкраще виявлялися? Це треба було збагнути і виявити собі та показати тим, що її не замчали.

І тут основне знання архітектури та іконописної техніки помогли В. П. дійти до ясних висновків про прямий зв'язок Києва княжої доби з Візантією, та теоретично про доконечність існування такої частини української землі, на якій мусіла заховатися давня іконописна техніка так само ясно, як і в старій Новгородській та Московській іконі. Цю думку свою провів він тільки тепер, ставши перед іконописними скарбами Національного Музею. Галицькі ікони XV, в. заховали на цілих століть до нас давню слов'яно-візантійську техніку і композицію, як ікона Новгородська і Москва, а галицькі ікони XVI, в. вказують ті особливості, з якими в іконах Росії стрічаємося в XV, віці. Сей висновок іконописної техніки найкраще свідчить за самобутний розвиток української ікони, про який доводилось говорити українським теоретикам, систематикам в їх спорах з істориками російського мистецтва, що бачили в галицькій іконі тільки повторення російських традицій. Сьогодні може ствердити се кожний, порівнюючи збірку новгородських і московських ікон В. П. із галицькими іконами Національного Музею. Теоретично йшли сим шляхом порівняння Основник і Управа Національного Музею; але практично вони не мали стільки доброго доказового матеріалу, скільки його можна знайти в декількох іконах збірки В. П.

Друге питання про особливу самобутність українського мистецтва В. П. рішив дуже просто. Най-

якніше виявилось отсе мистецтво України в її килимах, як монументальних виразниках її почуття краси гармонії красок, умітності рисунку і сміливого розв'язання ком-позіційного замислу. Добір тла килиму, пливкості гамми тонів цього тла, що не мучить видця однамітністю великої одноколіорової площини, перенесення трьохви-многого тла за помічю кількох відтінків краси на площину, а коли захочемо — то навіть до „кубізму“ можемо доглядатися на одному дру-гому килимови початку XVIII, в. з многостими головками троянди. Ось те особливе, чого не має в других націй.

Тим то й цінна збірка Володи-мира Пешанського для України, особливо для Галичини, як пред-ставини найкраще захованих пам'яток давнього українського мистецтва XV—XVI, в., а в горах і до поч. XVIII, в. в області іконо-писи, та за XVI—XVIII, в. в обла-сти церковної дерев'яної архітекту-ри. Із збірки Пешанського висту-пає неназваний невідомий творець великого національного мистецтва до змагання із многочисленними іменитими представниками інтерна-ціонального академічного мистецтва. Для власника збірки й тих, що її бажали би на все придбати для Національного Музею, ясно — що „академісти“ виходять переможни-ками, хоча їх так велике число зі-бралося.

Доказати це постарався вко-роті В. П. на належно відчище-них іконах Національного Музею в часі своїх лекцій про українське мистецтво, та у викинутих працях наукових.

5. вересня 1922 р.

І. Свенціцкий.

Платіть партійний податок!!!
Присилайте на адресу: „Край-вий Союз Кредитовий“ у Льво-ві, Ринок 10., вкл. нм. ч. 5.000,
Жертводавці повище 500 мп.
будуть оголошені поіменно!!!

3 польських справ.

Справа Східної Галичини.

Дня 8. вересня у Варшаві роз-почнуться наради окремої комісії „знатоків” справи Східної Галичи-ни. Уряд пропозити проект авто-номії в цілі точного обмірковування на засіданні сойму дня 19. верес-ня. Комісія буде радити над цю справою кілька днів.

Не хочуть рушитися з теплих місць.

З Варшави доносять до львів-ської „Хайлі”: В тутешніх політич-них кругах обговорюється подія, яка мала місце на останньому з'їзді воеводів, поміж львівським і стани-славським воеводою з одного і міністром Каменським з другого бо-ку. А саме мін. Каменський мав за-просити до себе воеводів Грабов-ського і Юристовського і представити їм конечність переведення змі-ни на кермуючих становищах в східно-галицькій адміністрації в огляду на приготовання центральних властей в справі автономічних уладжень в трьох воевідствах Східної Галичини. Мін. Каменський мав зазначити, що інтерес держави вимагає того, щоби воеводи Грабовські і Юристовські у-ступили, передаючи свої становища новим людям, при чому було би вказаним, щоби та резигнація не мала п'ятна натиску центральних властей.

Як зачувати воевода Грабовські мав просто відмовитися від добро-вільного уступлення зі свого стано-вища а п. Юристовські узалежнив свою відповідь від становища поль-ської суспільності станиславського воевідства. Самозрозуміло, що та суспільність репрезентована кілько-ма станиславськими обшарниками з під знаку біскупя Теодоровича і проф. Дубановича запротестувала

проти уступлення станиславського воеводи.

З цього приводу пише нинішня „Газета Варшавська”, що „оскільки нині воевода Грабовські і Юристов-ські захитані на своїх становищах, то тільки тому, що людочі хочуть усунути невідгінних собі людей там, де мають місце робота без скру-пулів”.

Та сама газета подає чутку, що місце Юристовського займе п. Ян Левіцькі.

Чому в'дрочено пріцеа Федака.

Причиною відрочення процесу Федака має бути подорож Пілсуд-ського до Букарешту. Ходить о те, щоби підчас побуту Пілсудського в Букарешті не допустити в краю до „драгливих справ”.

Пальові справи перед Союзом Народів.

До польських часописів доно-сять з Женевы, що дискусія в ли-товській справі на пленум Союзу відбудеться шойно після звідомлен-ня комісії. Поки що невідомо коли це станеться. На всякий випадок очікують баталії, яка почалася уже протестом Ашкеназого проти помі-щення справи Виленщини на денно-му порядку.

Завтрішні наради Ашкеназого з Бенешом мають в першу чергу вияснити питання кандидатури до Союзу Народів з лона малої ан-танти. Ходять чутки, що на це ста-новище кандидує Бенеш, Польща, одначе підпирає кандидатуру Ру-мунії.

В справі національних меншо-стих в Польщі відбув Ашкенази кон-ференцію з Де Гамою. Ця справа має йти під обрання Союзу протя-гом кількох днів

Заводження позаконних немунітє.

З Познаня доносять до польських часописів, що тамошній суд засудив комуніста Чеслава Поранґевича, обжалованого о державній алочин на 6 літ тяжкої тюрми а його двох спільників на 5 літ тюрми.

Познанська „законна правота“.

Познанський „Пше льонд Поранни“ доносить: „В неділю вечером на улицах Познаня прийшло до інциденту, на який слід звернути більшу увагу, бо він свідчить про поважне недомагання, якому улягла наша суспільність.

Інцидент виглядав так: Коли

ескортуочий арештованих жовнірів десятник дігнав одного з них, який старався втечи і відібрав йому пояс і багнет, товпа кинулася в обороні арештованого на десятника так, що цей тяжко побитий, мусів схоронитися до команди міста; підчас того арештант утік. Товпа зібралася підтак перед будинком команди міста і демонструвала проти військових властей, доки не розігнала її поліція...“

Шість жителів на будову пам'ятника на могилі Лева Матлава до Поль Тоні Кредитового „Віра“ в Раві Руській.

Дописи з краю.

Рибки и поз. Бережани.

Як будувється польську школу в українському селі.

Польські газети розгубили, що в Рибниках, бережанського повіту, українське населення спалило дня 31. серпня 1922. польську школу. Ця видумана вістка пригадує народну пословицю: „сама дре мішок і кричить“. Справа школи в Рибниках представляється ось так: Дня 29. серпня 1922. на площі місцевого шкільного фонду в Рибниках прийшли будівельні робітники з будівельної Експозитури в Бережанах і заняли в асисті повітового комісара Адама, команданта постерунку державної поліції в Потуторах Яна Мацькова, громадського комісара Якуба Ольшанського і будівельного Мечислава Фроньського. Повиши урядники на протест председателя місцевої шкільної Ради Михайла Семенця, котрий заявив, що площа є власністю місцевого шкільного фонду і що проти волі власника не можуть на його площі ставити будівлі — загрозили членам місцевої шкільної Ради арештами і в той спосіб усунули їх з площі, а самі вважалися до будови, як самі висловилися, якоїсь „ржондової“ школи. Того самого дня місцева шкільна Рада на своїм засіданні порішила проти напастників внести провізоріальний позов і упорядкувати двох своїх членів до переведення провізоріального спору. Позов внесено дня 30. серпня, а повітовий суд в Бережанах того самого дня видав в дорозі тимчасового заарештавання наказ пізванню всти на спірній площі будівлю. Повернувшись до Рибник в тим судовим наказом члени місцевої шкільної Ради предложили цей наказ начальникови громади і командантові поліції, а для охорони матеріалу початі будови приставили вартівника, складаючи матеріал на купу. Дня 30. серпня 1922. о г. 5. вечером робітники експозитури насильно взяли до ведення дальшої будівлі, председателя місцевої шкільної Ради Михайла Семенця і господаря Василя Димашевського яко „бунтівників“ арештовано і відставлено до окружного суду в Бережанах, в громадській поліції в приказу начальника громади проголосив, що Українці в Рибниках мають дати під будову примусові безплатні підводи, а крім того даром прохарчувати робітників експозитури, аглядно заплатити на харчі для кожного по 2000 Мл. денно. На те безправне заарештавання реагував у старості пошкодований Микола Слабодух і довідався від старости, що кілька родин Поляків в Рибниках мусить мати свою польську школу. Слабодух дорадив старості, щоби Поляки в Рибниках, оскільки хотять мати свою школу відкупили площу від колоністів Мазурів, а не вважували площі українського населення в Рибниках, котру в р. 1914. мешканці без ніякої допомоги уряду закупили за власні гроші.

Справді староста погрозив Слабодухови, що за ті слова його арештують, та як побачив, що не награвив на страхування сина, припоручив відповісти урядови видати Слабодухови асигнацію за до-

ставлені підводи і за прохарчування „за кару“ 8 робітників експозитури. Михайло Семенець і Василь Димашевський мимо інтервенції з боку їх повновласника сидять і до сі в арештах окружного суду в Бережанах, а в польських часописах розголошується про якийсь миний бунт і підпал школи. Може вбачення з Тернополя вглянуло би в господарку старства в Бережанах і підчинених йому поліційних органів та заборонило заводити по селах новомодні ревізії і приказало їм на будуче респектувати судові накази.

З представленою отже виходить, що адміністративна влада заклала собі з судовою владою, а невинною жертвою тих кланів впадли Михайло Семенець, Василь Димашевський і інші мешканці Рибник.

Салів.

Колішня.

Під сест громадянства.

Всім відомо, як тяжко доводиться сьогодні родичам із сіл давати діти до школи до міста. Приміщення одної дитини поїдає місячно такі суми, що батьки, які живуть з невеличкою пенсією, просто безрадіє й безпоміччя. Очевидно тут обов'язок інтелігенції прийти родичам із підмогою, організувати бурси, інтернати, інститути тощо. Адже шкільна молодь це наша будучність! Як же не думати й не бачити про неї?

Тимчасом діється щось цілком протилежне. Ми дуже часто буваємо свідками просто незрозумілої тупості саме в наших найсвідоміших, здавалось би, інтелігентів. Возьмім наприклад славу Коломию. Перед війною був там Інститут „Шкільної Помочі“, Бурса кружка УПТ., в якій містилося до 120 хлопців гімназистів, Інститут для дівчат-семинаристок, Бурса для бідніших дівчат і Бурса промислова. А тепер? Є одна-одніська бурса для хлопців, т. зв. Інститут „Шкільної Помочі“, в якій міститься з бідною 42 хлопців, та бурса для дівчат Кружка УПТ., де є місце тільки для 22 дівчат! От і все! Якаж сьогодні причина? Нема місця чи нема волі, охоти до праці?

Так! Нема місця! Бо в будинках інституцій, призначених для приміщення шкільної дівчати, розмішувалися панове професори! Не вірите? Так прийдіть і подивіться! Ще східне крило будинку „Шкільної Помочі“, в якому примістити можна ще бодай 25 хлопців, засів ще з часів московської окупації шановний професор Володимир Лепкий, сховався за закон про охорону льокаторів і благоденствує: ціла його діяльність поза школою обмежується до того, що збирає в своїх закамарках добрі дочасні та сортує польські марки. На його очах приходять родичі до управителя інституту, просять примістити дітей, благають, переходять, плачуть, а управитель безрадіє, бо нема способу промовити до сумління достойного педагога п. Лепкого. Йому й не сниться вивести свій примітивний обов'язок члена української нації: опорожити дім українських дітей. Що біль-

ше! Найшовши вже раз мешкання (на прохання Виділу „Шкільної Помочі“), в ньому так до нього не випроводжується, бо йому — слухайте людині! — невідібно перевозити — сім сажнів дров! Мешкання властитель наймає, очевидно, комунишному, а п. Лепкий удає покривдженого, бо осьто нібито він мешкання задаткував, а властитель його викидав, наймивши другому, і — пхас Товариство „Шкільну Поміч“ у безглядний процес із властителем за зворот страт, які товариство понесло через те, що п. Лепкий не випроводився. Тай навіщо йому випроводжуватися? Живе собі вигідно, чиншу не платить (хвибаж не можна чиншом звати дати у висоті 2000 мп. за мешкання з кавалочком городу, за яке треба би заплатити до 30,000 мп.), пастуковим правом загравав ще одну кімнату, про яку в умові найму нема згадки, грозить управителеви, що ще одну забере — одним словом живе коштом української шкільної дівчати і нічого їй в заміну не дає. Озлоблені родичі кивають головами і мовчать, — бо знають, що всякий вислів невдоволення заплатять ученики, що попадуть під його педагогічний провід... Останнім часом, як зачуваємо, прийшло до непорозуміння між управителем Інституту і аперти льокатором п. Лепким з приводу якихсь дошок від бурсацьких ліжок, що були на стриху його мешкання, чи що? При тій нагоді показалося, що п. Лепкий уміє ображатися!... Уявіть собі: Сидить собі п. професор в хаті, що призначена на приміщення шкільних дітей, не платить, на всякі вислови невдоволення батьків та опікунів дітей реагує — молдав, нічого, се паде дош... а от за дошки образився і домагається сатисфакції від — „Учительської Громади“... Видно, знав, де шукати правди.

Нам постороннім, цікаво було би довідатися, що скаже в тій справі „Учительська Громада“. Кажуть, що пан професор оброблює опінію деяких членів збору, інформуючи їх по своїй волі, як от відомого зі своєї „безсторонності“ о. совітника В., що у свій час як член Виділу „Шкільної Помочі“ поміг йому там осадитися.

Ми не підозріємо ані голову Виділу „Шкільної Помочі“ ані шкільний Виділ о лиху волю та протегування цього оригінального безплатного бурсака. Всеж таки побажалиб ми їм більшої енергії та громадянської відваги у трактуванні цієї справи.

Те саме мусимо сказати на адресу панів професорів, що живуть у будинку Кружка УПТ. Що правда їхнє становище оправдане тим, що Кружок УПТ. не знає, що властиво з тим будинком робити, і перемінив його на приватні мешкання за смішно низьким чиншом. Ми думаємо, що й там можна би зробити який прибуток для молоді, або вжити його на яку иншу народну потребу, а не давати приміщення людям, що при добрій волі можуть знайти собі хату, що правда, затрохи більшу шину...

При нагоді не можемо поминути ще подібної болячки в „Захисті для сиріт“. Там буває управительська кухня п. Книшева, користаючи з того, що в Виділі „Провіти“, в якій домі „Захист“ міститься, засідає брат, розмістився у службовому помешканні і не думає уступитися. Що більше! Дехто в виділових дозволяє собі навіть на невірну інтерпретацію дотичного протоколу засідань товариства, щоби тільки не принежити п. Книшеву сповнити свої обов'язки супроти сиріт! Нам здається, що Вл. п. Книшева, якої дітям доля теж не заощадила сирітського безталання, повинна зрозуміти своє нестиччя й ненаціональне поступовання та, маючи змогу добитися кращого життя, зробити місце кільком малолітнім, безталанним сиротам.

Non servavi.

Ярич в нечій.

Попісний Лисовацького робити гонози архієпископа Більчевського підчас передвиборчої обідки!

В неділю 27. серпня прийняв до Яричова нового архієпископа Більчевського, Греко-кат. парох Яричова о. Філіповський, відомий тип з кода Лисовацького, вийшов зі своїм сорудником о. Пилатом Григорієм в процесію напроти Більчевського, після промови латинського пароха і накиненого громаді комісара виголосив прнаїг в польській мові і запросив його на Успеніє до церкви. Для замилення очей українському громадянству порадив о. Філіповський помістити на триумфальній брамі з одної сторони трираменний хрест. На середині брами замість образу святого, як це давнійше водилося, був поміщений польський орел, а по боках біло-червомі хоругви. В понеділок о год. 10-ій о. Філіповський з о. Пилатом пішов з процесією до костела по архієпископа. Громадяне Яричова, молодь обох полів, відмовилися взяти участь в процесії, так що церковні комітети Іван Лотини та Іван Паславський вислали зі смолоскипами і хоругвами молодь з Яричова Старого. Міжтим міщане в церкві співали спокійно пісні, чекаючи на Службу Божу. Вкінці прийшов архієпископ і виголосив по польськи проповідь. Проповідь була передвиборчою агітацією. Опісля балакав о. Філіповський, постійний читач „Слова польського“. Тішився відвідинами архієпископа, казав співати многолітствіє архієпископови, латинському пароху, всім латиникам. Забув тільки про греко-католицького архієпископа — митрополита Шептицького. Громадяне були обурені. Обурені тим більше, що о. Філіповський лаяв їх за це, що відмовилися взяти участь в процесії до костела.

В понеділок говорив архієпископ в костелі проповідь на тему виборів. Перед відходом схилявся до місцевих латиників на інтимну розмову про вибори і способи, якими можна би притягнути до виборів українське населення.

Ще слід би написати дещо про панського підлизня Івана Лотини, який на двох стільцях сидить і Полякам руки лиже і роллю українського патріота у Львові відіграє. Та про нього, як що неоправданий, обширніше другим разом.

Громадяне Яричова нового рішени ужити всіх, хоч би найострішших средств, щоби спекатися пароха разом з його сорудником.

Тетевичі поз. Радехів.

Вибори!

Зня 28 серпня ц. р. в понеділок після вечірні, перевозила в українським селі Тетевичах, в радехівській позіт, назначена ще в 1920 р. старостою Якубином, польська громадська рада: Конрад Бжежанський, Миколай Гураль, Міхал Енгель і Міхал Цурик — при зачиненні дверей, котрих пильнував Геніураля Петро — вибори на членів виборчої комісії.

З України не було там нікого, бо тих трох осібників, що в цьому участь також брали, не можна назвати навіть свідомими „Русинами“.

Ця славетна компанія, яка ще до недавна жерлася між собою, закидаючи собі взаємно різні адміністративні надужиття, виступила тепер згідно і робила вибори. Громадської писар, старий грішник Миколай Гураль, дібравши собі до поміччї сина Петра, котрий мимоходом кажучи сидів за убийство чоловіка, зробив порядок в громадській канцелярії, повиганявши всіх зайвих для нього за двері.

Після цього зроблено вибори. До виборчої комісії мали увійти такі люди: Генрих Руп, державець філіварку старости Якубшого, Міхал Цурик, Міхал Енгель, Миколай Гураль, Конрад Бжежанський і Прокоп Кулачковський. Польських

душ у нас є омолоді. „Кі-
п'яцкіє з є н тобу!“

З Бібрі.

Кудатурне життя в Бібрі.

(Бражіння подорожнього.)

Бобрешків повіт із досить за-
можним населенням належав усе до
найкраще зорганізованих у краю.
У визвольній війні 1918—1919 рр.
дав дуже багато добровольців, на-
віть зовсім молоденьких. З міста й
повіта вийшло теж чимало куль-
турних діячів. Деяк з них як от су-
долий радник п. Дуб та адвокат-
ський консілієнт д-р Гуцаловський і
досі ще не можуть вернути до
краю й пробувають на Закарпат-
ській Україні.

Містечко положене широко на
кількох горбах, має переважно у-
країнське населення. Центр, як і по
всіх галицьких містах, жидівський.
Будівлі довкола ринку знищені вій-
ною, починають поводити наново ві-
ростати. Відновляється теж куль-
турне життя. По селах засновують-
ся торговельні спілки й коопера-
тивні крамниці, на жаль досить пи-
няво. В Бібрі існує здавна пові-
тове Товариство кредиторів, що має
власний дім і площу, але за браком
фондів і через хиткість валюти не
може як слід працювати. В серпні
ц. р. відчинено в громадській бу-
динку кооперативну українську кра-
мницю, що заповідає гарний роз-
виток.

Найбільш інтензивно працює
філія тов. „Просвіта“. Братська чи-
тальня має гарну й досить велику
бібліотеку. Окремий комітет збирає
від ряду літ гроші на будову „На-
родного Дому“. Жертви плывуть з
представлень, концертів, вечорів та
фестивалів. При читальні є рухливий
аматорський гурток, якому від лип-
ня б. р. проводить технік п. Роман
Кулинич. Ставлять переважно стар-
ий етнографічний та ідейний ре-
пертуар. Деякі психі йшли й по кіль-
ка разів. Споміж акторів на видні-
ше місце вибилися голова гуртка,
пани Фалькевичівни, п. Козакевич
і Кошомбас. По селах існують та-
кож окремі драматичні гуртки.

Недавно віджив „Сокіл“. Голо-
ва його п. Козакевич Андрій, хоч

інвалід, розвивав незвичайно рухли-
ву діяльність. Збирає й організує
міщанську молодь, учить вправ, а
вечером танців. Голос його, чутний
на ціле місто, лякав спочатку м'є-
цевих Поляків, що підозрювали в
незвичайних соціальних вправах вій-
ськову муштру. Дня 13. серпня від-
бувся в ліску під голим небом ве-
личавий фестин, улаштований спіль-
но з чит. „Просвіти“. Головною а-
тракцією були соціальні вправи
руховиків у пластових одностроях
під проводом п. Козакевича, що
виступив сам у соціальній пош. Да-
вано давні січові вправи палиця-
ми (замість топирців): меч, списа,
кріс, топір при музиці, що грала до
такту національних маршів. Тому що
проби відбувалися без музики, за-
мітна була спершу деяка нерівність
і непевність рухів у четах. Загалом
однак вправи випали на прищуд
гарно. Дівчатка в синьожовтих
строях поборавилися за руки твори-
ли живий кордон, що відділював
публику від місця вправ. Потім ви-
ступили й вони до дівочих вправ
рушниками, під проводом учитель-
ки п. Рудівни. На закінчення да-
но чотири вежі, виконувані на ко-
манду п. Козакевича при музиці,
треба признати бездоганно. Викон-
авці були нагороджувані рясними
оплесками численні зібраних вид-
ців і мусили декілька разів повто-
рити. Завзяті і такт, бравурна по-
става і патріотичний огонь в очах
молодих руховиків, пластунок і ру-
ховичок з певною запорукою, що
вони стануть гідними наслідниками
геройських батьків.

Академіків є в місті й повіті
до 30. Ведуть вони курси негра-
мотних, відновляють читальні „Про-
світи“, вноряджують збірки на ко-
ристь голодних на Вел. Україні, на
Рідну Школу, й на місцеві потреби.
Праця йде, повіт не спить. — Т. Ф.

**Обезпечуйте від огню
свої будинки, збірки і
пашу в Товаристві Вет-
еринах Обезпечень „ДНІ-
СТЕР" у Львові, вулиця
Руська ч. 20** 1—14

РІЖНІ ВІСТІ.

Поміч лівоберезній Україні.

Букарештський місцевий ко-
мітет помочи лівоберезній Україні
дістав дозвіл відправити за Дністер
транспорт з медикаментами, а та-
кож антихолерну сировину і вату.
Транспорт буде відправлений на
днях.

Всеукраїнський візд емісії.

Семий всеукраїнський візд со-
нітів має відбутися в січні 1922 р.
По думці председателя українського
Ц. І. К-у Петровського головним
завданням візду буде боротьба з
нериконанням продналогу.

З нагоди поїздки Братів до Атен.

По думці „Адеверул“-а метою
поїздки румунського прем'єра Бра-
тіану до Атен являються перегово-
ри про участь Греції в Малій ан-
танті. „Адеверул“ покладає на ці
переговори великі надії, зазначаючи,
що прилучення Греції а може бути
й Польщі до Малої антанті значно
віднесли би силу і престиж цього
союзу, який — на думку „Адеве-
рул“-а може відіграти велику роль
з європейських справах. Газета за-
значає, що ідея притягнення Греції
до участі в цій союзі належить
ток. Таке Йонеску.

Кружляки союзників в Смирні.

Аг. Аваса доносить з Констан-
тинополя, що англійські, італійські
і французькі кружляки одержали на-
казання своїх консулів наказ, не-
гайно відіхати до Смирни. Турецька
Рада міністрів радила 4 ц. м. над-
юсним положенням. Великий ве-
зир зложив відтак султанові звіт
про перебіг нарад.

Охорона англійських підданих.

Аг. Райтера доносить зі Смир-
ни, що англійські піддані будуть
переведені на англійські кораблі,
що стоять на якорі в Смирні. За-
гально сподіються, що в Смирні
дійде ще до великих заворушень.

Справа завішення зброї.

Б. К. доносить з Лондону,
що англійський уряд остає в по-
стійній звязі з французьким урядом
в справі навязання переговорів, що
до завішення зброї між Турцією і
Грецією.

Конгрес італійських соціалістів.

„Іль Пасе" доносить, що дня
1. жовтня ц. р. відбудеться в Римі
конгрес італійських соціалістів.

Конференція міністрів апровізації.

Пат. доносить, що в Гамбурзі
відкрито на днях конференцію міні-
стрів апровізації. В конференції
беруть участь представники всіх
союзних країв Німеччини в особах
міністрів для земельних справ і
апровізації. Провід конференції об-
няв німецький міністр апровізації.
Потрібний референт про теперіш-
ні економічні положення Німеччи-
ни виголосив державний секретар
д-р Гайнріх. Після промови виявля-
лась довша дискусія.

Евакуація Сибіри.

Аг. Райтера доносить з Токіо,
що японська армія розпочала ева-
кую Сибіри.

Наді більшовинів!

„Известія“, обговорюючи стат-
тю „Тайме-у“ під заголовком „Ю-
нкерсько-совітський союз“ називає її

глупою. Совітський імперіалізм —
нище газета — має змогу вийти в
жизні хочби з чортом, як що це
йому потрібно, і все потрафив зі-
брати свої сили проти небезпек, які
йому грозили. Такою небезпечкою,
на думку „Известій“, є тепер фран-
цузька гегемонія в Європі і не тре-
ба бути пророком, щоби передба-
чити, що англійське правительство
буде шукати опори в „совітським
деспотизмі“ проти французької де-
мократії. На думку газети, це ста-
неться навіть в такому випадку, коли
в Англії побідять уніоністи, в імені
котрих виступає „Тайме“. Цей пе-
реворот в англійській політиці на-
ступить в цій випадку навіть скорі-
ше чим при Льюїс Джорджеві. Бо
коли англійські уніоністи дібуться
власти, так після невдачної спроби
помирненія з Францією вони висту-
плять проти неї. Заострення фран-
цузько-англійських відносин повинно
спонукати Англію шукати опори в
Німеччині і Росії. Коли Англія буде
числитися з Росією як державою
не тільки європейською, а й азій-
ською, то в теперішній історичний
момент російсько-англійське збли-
ження не тільки не буде небезпе-
кою для Англії, а навпаки — скрі-
пять її політичну могутність.

Слова Східної Галичини.

А. В. доносить, що Льондоні
перебуває тепер д-р Степан Витви-
цький провідник східногалицької
делегатії. Витвицький веде енергічну
працю в цілі заінтересовання ан-
глійських кругів справою Східної
Галичини, особливо тепер перед
виборами.

Зі студентського життя.

Американські студенти в Празі.

Дня 20-го липня ц. р. прибуло
до Праги біля 80. американських
студентів, щоби на місяць придиви-
тися до життя й положення євро-
пейського в першій мірі українсько-
го і російського студентства і роз-
почати для них допомогову акцію
серед своїх громадян.

Являлися вони відпорушками
американського студентського фон-
ду, репрезентуючи собою 22 дер-
жави 34 колегій й університетів. При-
бувши в Празі відпоруш-
ники університету, міста Праги, аме-
риканського посольства, студ. ор-
ганізації і багато інших. Вечером
улаштовано в їх честь забаву в
„студ. Домі“. На тій були присут-
ними поруч Чехія і Москві, та-
кож і Українці. Цікаво агадати ма-
ленький характеристичний епізод з
цього вечора. Московські студенти
хотіли запродукуватися перед го-
стями і затанцювали... гопака. Аме-
риканцям подобався танець незвич-
айно. І чомуж не скористалися із
цього хитрим Москалям. „Це рус-
ський танець“ — пояснюють захоп-
леним чужинцям. І вдалося може
хитрим почванитися не своїм —
краденим добром. Та не дали У-
країнці „обдурити чужинців“. І при-
йшлося Москалям — хоч як не ми-
ло було це такі спростувати, що
танець не „руський“, а український.
Згадуємо цей факт тому, щоби
вказати тим, які мають нагоду ве-
сти пропаганду серед чужинців,
щоби не забували і на ці, як часто
наші звуть, „пережитки“. Вони не-
раз більше можуть зробити, як не
один меморіал, чи ноти. Пісню на-
шу, танець, треба плекати далі і
де тільки можна познакомлювати
з ними чужинців. А то „хитрі на-
ші друзі“ загарають і своїм пе-
рехрещать, все, що ще остало
„наше“. І встигати не будуть
„халаччини“ тієї. І вірте — гор-
дитись будуть навіть нею і але не
вийдуть на цьому.

Підчас побуту, який трівав сім
днів, інформовано їх про стан укра-
їнського студентства і вручено від-
носно цього короткі звіти від Цен-
трального Союзу Українського Сту-
дентства і Цен. Доп. Укр. Студ. На
працьованому вечері промовляв (пер-
ший з бесідників) т. Панчак (від

Българська делегация в Женеві.

Българська делегация вийшла
до Женеві на сесію Союзу Наро-
дів. На чолі делегції прем'єр Союзу
Народів буде розглядати прохання
Болгарії в справі допущення її до
Егейського моря, по думці мирного
договору, досі невиконаного
Грецією.

Агітаційний засіб, чий дізна „смена вех“?

„Накануне“ подає, що на кон-
ференції красновармейців в Харкові
Мануїльський подав, що бувши чло-
ви Директорії Андрієвський, Швещ
і Макаренко, а також відомий у
крайський діяч Шелухін заявили
бажання повернути на Україну для
спільної праці в більшовиками.

Опівіаційна чехословацько-югославян-
ського договору.

Чеське міністерство загранич-
них справ подає, що чехословаць-
ко югославянський договір, заклю-
чений в Марієнбаді буде в короткім
часі оповіщений.

Чеський проект в справі Австрії.

„Народні Політика“ подає, що
чеський проект в справі вирішення
австрійського питання полягає на
забезпеченні незалежності Австрії
шляхом фінансової помочи з боку
якнайбільшої кількості держав.

Цей проект буде поставлений
під обрання Союзу Народів в Женеві.

Сесія ВЦК-у.

Четверта сесія ВЦК-у розпоч-
неться 21. жовтня. (Русспрес).

Союзу відродж. Українського Сту-
дентства) і на згадку про українське
студентство розділено між всіх го-
стей українські відзнаки, які вони
сейчас припиляли на груди і з ними
відіхали в дальшу дорогу.

Дня 7. серпня були у ген. секр.
Методистів д-ра Ролінгса відпоруш-
ники від пражського українського
студентства д-р М. Мельник та Ме-
тельський. Товариства Методистів,
як відомо, розвинули широку допо-
могову акцію студентству, між тим
і українським пражським студентам.

Тогож дня приїхав до Праги
ген. секр. європейського фонду д-р
J. R. Мон, який недавно був на між-
народній студентській економ. кон-
ференції в Пекіні. На його прийня-
ття присутніми були від ЦЕСУС. т.
Ореліцький (реф. чужозем. зносин),
та представники СВУС-у д-р Пан-
чак і кількох інших. На другий день
інформувався д-р Мон обширніше
про українське студентство.

Можна надіятися, що згадані
розмови з представниками місці Ме-
тодистів і УМС-и причиняться до
збільшення допомоги українському
студентству, цими гуманітарними ін-
ституціями. Ідуть тепер саме пере-
говори що до передачі половини
бюджету на цей рік Українцям на
рівні з Москалями. Різномж пред-
ставники УМС-и і Методистів виска-
зали бажання, щоби в наступному
шкільній році в Управі були засту-
плені по два українських та росій-
ських студентів (до тепер були за-
ступлені тільки Москалі.)

В червні цього року вийшла кни-
га америк. УМС-и під заголовком:
„For the men who are building Eu-
rope“. Посвячена вона головню спра-
вам студентства в Чехословаччині.
Найбільше уваги звернено на чеське
і українське студентство. З 5 ілю-
страцій, є одна з українського жи-
ття. Крім того є кілька статей аме-
риканців про Українців-студентів.
(Масона, Durre та Miss May). Оди-
нокий вірш, який поміщено в цій
книжці, це уривок з „Кавказу“ Т.
Шевченка в англійському перекладі
т. д-ра Панчака.

(Відділ преси УСУС)

Приславте передплату!

MARQUIS

Король лікерів!

Спеціальність: найбільш ої фабрики лікерів в Польщі „ВІСКОК“ в Бельську на Шлеску. Виступили на Ст. Галицьку: ЯКІВ ЮФФЕ, Львів, Вибрановського ч. 9. 621 1-2

НАДІСЛАНЕ.

Оператор д-р Яків Зельцер
вул. ФРЕДРА 7 повернувши і ординувати як звичайно. 2-2

ВЗУТТЯ вибагливе і значайне, загрозливе і краєве по найдешевших цінах — гурт. і деталі до набуття у фірми: **А. Круман і Б. Фрухтер** Львів, РИНОН Ч. 29, в пасажі 473 Андреевського 6-16

Дрібні оголошення.

ІНТЕЛІГЕНТНА ВДОВА пошукує місця до заряду дому у священика. Зголошення слати до Адміністрації „ПЛА“ — під „Управа дому“. 613 1-3

УКРАЇНЕЦЬ промисловець літ 28 бачує пристійний живої вдачі, посилає власний дім на селі і склеп. Оженившись з дівчиною Українкою гарною блондинкою інтелігентною господарною і багатою, або бездіткою вдовою до літ 25. Кравчині мають першество. Зголошення wraz з фотографією слати до Реда. „Діла“ під О. Н. нежонатий. 616 1-1

РУТИНОВАНИЙ конціпент пошукує посади від 1. жовтня або 1 швидше в канцелярії адв., набравши вийде в спілку. Зголошення з поданням услій до Адміністрації під „Д-р Н.“ 603 2-3

МОТОРИ ролі від 6 до 120 HP, машини, мильні каміни, трансмісії, паси по конкурентним цінам поручає „ПІЛЬОТ“ Львів, Баторого 4 22-30

СКЛАД кот Романовича 11. бічна площі Академічної. Висилка на провінцію. 406 2-4

КОНЦІПЕНТ адвокатський з початку юною практикою гласає посади від 1. жовтня. Зголошення до Адміністрації під „Канцелярія“. 577 2-3

АДВОКАТ Д-Р МАКУХ в Товмачі прийме сейчас рутинованого конціпента. 574 2-3

ВАЖНЕ ДЛЯ КАПІТАЛІСТІВ! Продам або прийму спільника до тартаку і турбинового млина в Бурові. Потрібний капітал від 8-15 м'я олів Мл. Зголошення: Білянський, Воли Микола. 571 2-3

ДВІ ЛЕКЦІЇ зараз до об'єкта: одна у священика вчити учениці з V. і III. кл. гімназ. Необхідно вправного і солідного інструктора. Платня 12-15 тисяч місячно і ціле удержання з особною кімнатою. Друга — вчити селянські діти з народних клас 5-7 душ; різног. ціле удержання і до 10 тисяч платні. Першество мають знаючі провадити хор. Зголошуватись: Олена Стиславська, Дев'ятики п. Вибранівка. 610 2-3

ОКОЛО 40 моргів ґрунту в одній комплексі на передмісті повітового міста Ст. Галичини 3. км. від залізничної станції, без будинків, відкритий вже нафтовий терен до сучасної продажі. Інформацій укладає Д-р Бернгард Крайсберг в Дрогобичі. 603 2-6

ПОТРІБНИЙ інструктор до III. р. уч. семінара і II. кл. гімназ. Зголошення з поданням услій слати о. Іван Косоноцький, парох, Никловичі д. Судова Вилля. 595 2-2

УКРАЇНЬСЬКА кравецька робітня прийме сейчас двох челядників. — Михайло Стець у Львові, вул. Траугутта ч. 230. 280 3-4

2 ХЛОПЦІВ прийму зараз на чотиригодинну кузеньку практику. Дам ціле удержання. Вік 12-16 років. Зголоситись: Осип Ткачук, Калущ. 326 2-2

Білянс за 1921 р. „Селянська наса“

стов, зар. з обм. пор. в Самборі.	
Резер. фонд	1321 40
Удільн.	12 080 70
	12 402 10
Відсотки і зиск	51 930
Заски:	
Адмін.	Страти
10 пр. на інвентар	22 819
страти	123
відсотки	141 45
зиск	14 025 50
	14 744 05
	51 930

Весь чистий дохід з квоти 14 744 05 мп. призначено на резервний фонд. Самбір, 8 вересня 1922 р. ДИРЕКЦІЯ. 614 1-1

CUNARD

До Америки і Канади найбільші і найшвидші кораблі — на світі.

Львів, Сикстуська 37.

Львів, вул. Сикстуська ч. 37. (напроти пошти).

знайте на число 37!!!

Тернопіль, вул. Голаховського ч. 19. Станиславів, вул. 3. Мая ч. 12.

ВОЗЬМУ на помешкання студентів. — Цяхова, Потоцького 102. 592 2-2

ГЛЯДАЮ лекції на селі з німцями клас гімназ. Адрес: Лева Целевич, Кути в Черемошем, Канцелярія нотаріальна. 348 2-2

ПРИЙМАЄТЬСЯ інтелігентні панни з середніх шкіл на станцію. Зголошення у портірки, вул. Здрове 9. 511 2-3

ОГОЛОШЕННЯ.
За оголошення Редакція не відповідає.

АВТОРИЗОВАНИЙ цивільний гео 548 2-2 МЕТЕР (землемір)

Інж. Іван Свірський
веде помірове бюро у Львові, вул. ЧАРНЕЦЬКОГО 24.

Адвокат і оборонець в кримінальних справах

Д-р Степан Баран
веде адвокатську канцелярію в ТЕРНОПОЛІ, вул. 3. МАЯ ч. 5 (готель Адлера, побіч Нар. Торговлі). 67 1-7

Дня 24 вересня 1922 р. о год. 3. попол. відбудуться без огляду на число явившихся членів

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
господарсько-молочарської спілки стов. зар. з обм. поручкою в Берегах в домі тов. „Просвіти“ ч. 73. з наступним денним порядком:

- 1) відчитання звіту з останніх загальних зборів.
- 2) Звіт управ. з діяльності за літа 1913-1921 включно.
- 3) Зміна статуту, есентуально переміна стоварищення на кооперативу.
- 4) Вибір управи і Надіроної Ради.
- 5) Внески і запати членів.

615 1-1 УПРАВА.

САЛЬОН МОД

О. БЕРЕЖНИЦЬКА
Львів, вул. Пенарська 47/1.
поручає на осінній сезон готові дамські напояхи. Приймає всякого рода перерібки. 618 1-5

НИТКИ
вс. рода, до шиття і вишивання, гуртом і на дрібно продає дешево і поручає своїм 22 літ ведені робітні сухень і білизна

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА „ТРУД“ — Львів, РИНОН ч. 39 XV 6-7

Інженер Володимир Комаринський
прав. уповноважений цивільний геометр, записаний судовий знаток для помірок, будівельних і дорожніх справ. Переводить парцеляції, регуляції, виконує ПЛАНІ і БУДІВЛІ. Канцелярія в СТАНИСЛАВІВІ, вул. БІЛІНСЬКОГО ч. 9 (бля Окружного Суду)

ДАХІВКУ ПАЛЕНУ, АСБЕСТОВО-ЦЕМЕНТОВИЙ ЛУПОК

„ЕТЕРНІТ“

ґонти, дахові папу, пісковану, спеціальну, вапно, гіпс — і т. п. будівельні матеріали кожної кількості — сейчас доставляе

XX. 10-12 **Горшовські і С-на**
СКЛАД БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ
Львів, вул. БУЛЯРДА ч. 3. (бічна вул. Баторого).

Не лише ренляма, але таки дійсність!

КООПЕРАТИВ для промислу і торгівлі шкірою у Львові при вул. Візантійській ч. 1. (в Народній Домі) поручає Спілкам Кооперативам і П. Т. Публіці всякого рода шкіри на чоботи, черевини і підшви по невисокій ціні. Українці! Пам'ятайте, що грші вишивають у лужу кишеню не дає нам змоги економічно розвиватися. — Тому купуйте лише у XXVI. своїх. — На складі товари ліпшої якості. 3-5

ЦІЛОМ ВІДНОВЛЕНА РЕСТАВРАЦІЯ
ПЕРШОРЯДНА — — — РЕСТАВРАЦІЯ
Ф. КАРЧЕВИЧА і І. ШМІДА
В СТАНИСЛАВІВІ, вул. СМОЛЬНИ ч. 4.
поручає ВП. Гостям свою заляману кухню, добрий буфет і багато заасмет-6196 — — — рену шпалю з різжородними напінками. — — — 1-2

МУЖЕСЬКЕ БІЛЛЯ

поручає найдешевше магазин новостей для Пань і Панів

"The Gentleman"
Львів, площа Галицька ч. 12.
(ріг Баторія).

XX. 1-1

БЕГЛЯТЕР І МЕНКЕС

Львів, вул. Колонтая 7. І вул. Назимирівська 33.
Телеф. 394. Адреса телегр. „МЕНТЕР“ - Львів.

ПРЕДСТАВНИЦТВО:

GERMAN MILCH
Акц. Тов. Познань.

ПАРОВІ МЛИНИ
Найман і Ска Бяла.

ПШЕНИЧНА І ЖИТНА МУКА

Перетвірня хем. дерева
Ска акц. Радом
каляфонія, терпентина, деревна смола, пиварська живиця і т. п.

Societe Italiana di Prodotti Alimentari L. TORRIGIANI Societe anonima — RIM
сардинки, рибні і яринові консерви.

Поручають вироби тих фірм по стисло оригінальних млинських згл. фабричних цінах.

620 1-2

Приймуть представництво ще кількох поважних промислових і торговельних фірм.

Лікар-Дентист Г. Цвайггель

виконує всіляку роботу в обсяг дентистики входячу.

Технічний управитель 3. БРІК.
Години ординації від 9—1 і від 3—6.
1-2
СТАНІСЛАВІВ, вул. Романовського ч. 7., II. поверх,
побіч залізничного двірця.

Ширіть
наш
часопис!

СТАЛЬ: ЗНАРЯДНУ

у всіх вимірах
поручає зі складу
М. Керський
ТОРГОВЛЯ ЗАЛІЗОМ
Львів, ПАСАЖ МІКОЛАША,
філія: Тернопіль, готель
Пунчерта. 6-6

Ширіть наш часопис!

СІЧКАРНІ, МЛІНКИ до абіма, ВІТІСКАЧІ І ПРАСИ до олію. НАГРОБНІ ХРЕСТИ. МЛІНАРСЬКІ УРЯДЖЕННЯ. НАСІЗУВАННЯ ПІЛЬНИКІВ, ВІДЛИВІ ЗАЛІЗА І МАТІАЛО після власних і надісланих моделей доставляє і поручає
ФАБРИКА МАШИН І ВІДІЗВАННЯ БРАТІВ ВІСНУСЬКИХ В. А.
5-6 в КОЛОМІТ. 484
ЖАДАТЕ ЦІННИКІВ!
Заступник філії: Марко Фаєш-шайн, Львів — Городецька 59.

:: Обуву люксову і звичайну ::
в найбільшому виборі з краєвих і заграничних фабрик для жінок мушья і дітей по найдешевших цінах поручає
XXIV. **Й. МАРЛЕШІЙ ШТАРК** 3-5
Львів, вул. Трибунальська 10. (готель під 3 королами).

МАШИНИ до виробу дерев'яних дахівок, ХРЕСТИ ДЛЯ ЦЕРКОВ, ГРОМОВИДИ, ВІКНА, СХОДИ, ОГОРОДЖЕННЯ, ЗАЛІЗНІ ЛІЖКА ДЛЯ БУРС, ДЕСЯТНІ ВАГИ І всілякі роботи входячі в круг слюсарських 480 виробів виготовлює 4-10

Михайло Стефанівський
у Львові, вул. Варшавська ч. 10.
(між вул. Риперською а Кордецькою).

ЖУРНАЛІ, крої, манекіни, взори до ручних робіт —
611 поручає 1-2
Р. Ляндав Львів, Чарнецького 3.

КОПЕРНИК І МАРУСЕНЬКА
висвітлюють від вторга 5. вересня 1922. І сцені Шотландії сотворене славне діло, велика драма голубої крові зворушаюча до глибоки почування в 6. частях п. 2.
„Льорд Реткліф“.

Борба з чорною біржою!

Мико шаленої зважки долара продаємо наші запаси по найнижчих цінах конкурентів.
557 2-2
Оглядайте наші виставові ціни і переконаєтеся о справедливості.
Вовняні жакети від 7.000 Мп. | Сукові трикотажні шовки від 10.500 Мп.
Фаянсові жакети від 7.000 Мп. | Сукові шовкові від 35.000 Мп.
Магазин новостий для пань **МАННЕРА** Львів, вул. Сикстуська 2

ПОЗІР! Нововідкрита в Галичині! **КООПЕРАТИВИ!**

Фабрика гребенів і рогових артикулів

„КЕРАС“ виробляє товари, що під зглядом якості стоять вище заграничних товарів і в порівнянні з заграничними цінами калькулюються значно дешевше з тої причини, що віднапас вартість цил і коштів транспорту.
Фабрика приймає замовлення лише ГРУПВНО. Мета фабрики — вдовольнити під кожним зглядом своїх відборців.
Замовлення просимо надіслати до БЮРА ФАБРИКИ:
Львів, вул. Личаківська ч. 75. 336 7-10
Голь. Курц і С-ка Фабрика гребенів і ро- гових артикулів — „КЕРАС“.